

חוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, תשנ"ח-1998

חקלאות טבע וסביבה – גנים שמורות ואתרים

תוכן ענינים

4	Go	פרק ראשון: פרשנות	
4	Go	הגדרות	סעיף 1
5	Go	פרק שני: המועצה לגנים לאומיים, שמורות טבע ואתרים לאומיים	
5	Go	המועצה ותפקידיה	סעיף 2
6	Go	פרק שלישי: הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים	
6	Go	הקמת הרשות	סעיף 3
6	Go	הרשות תאגיד	סעיף 4
6	Go	הרשות גוף מבוקר	סעיף 5
6	Go	תפקידי הרשות	סעיף 6
6	Go	סמכויות הרשות	סעיף 7
6	Go	דו"ח לשר	סעיף 8
7	Go	אגרות כניסה ושירותים	סעיף 9
7	Go	הצעת תקציב	סעיף 10
7	Go	שינוי בהצעת תקציב	סעיף 11
7	Go	תקציב הרשות	סעיף 12
7	Go	הרכב המליאה ת"ט תשנ"ח 1998	סעיף 13
8	Go	תפקידי המליאה, סמכויותיה וסדרי עבודתה	סעיף 14
8	Go	סייגים למינוי חבר מליאה	סעיף 15
8	Go	פקיעת כהונה	סעיף 16
9	Go	תוקף	סעיף 17
9	Go	גמול והחזר הוצאות	סעיף 17א
9	Go	מנהל הרשות	סעיף 19
9	Go	העסקת עובדים	סעיף 20
9	Go	מדען ראשי	סעיף 21
10	Go	פרק רביעי: גן לאומי ושמורת טבע	
10	Go	הכרזה על גן לאומי ושמורת טבע	סעיף 22
10	Go	שטחים בעלי חשיבות בטחונית	סעיף 23
10	Go	עדיפות וייחוד הייעוד	סעיף 24
10	Go	הגבלת פעולות	סעיף 25
11	Go	ביטול ייעוד וביטול הכרזה	סעיף 26
11	Go	רישום הערה במרשם המקרקעין	סעיף 27
11	Go	פינוי מחזיקים שלא כדין	סעיף 28
11	Go	רישוי עסקים	סעיף 29
11	Go	פעולות אסורות	סעיף 30
11	Go	עדיפות	סעיף 31
11	Go	אצילת סמכויות	סעיף 32
12	Go	פרק חמישי: ערכי טבע מוגנים	
12	Go	הכרזה על ערך טבע מוגן ותקנות לאיסור פגיעה בו	סעיף 33
12	Go	נטל הראיה	סעיף 34

12	Go	רשיונות והיתרים	סעיף 35
12	Go	אגרות רישוי והיתרים	סעיף 36
12	Go	פרק חמישי 1: איסור נהיגה בתחום מוגן	
12	Go	הגדרות	סעיף 36א
12	Go	קביעת התחום המוגן ושינויו	סעיף 36ב
13	Go	איסור נהיגה בתחום מוגן	סעיף 36ג
13	Go	פרק שישי: אתרים לאומיים	
13	Go	הגדרות	סעיף 37
13	Go	הכרזה על אתר לאומי	סעיף 38
13	Go	תקנות	סעיף 39
13	Go	איסור פגיעה	סעיף 40
13	Go	הטלת תפקידים	סעיף 41
13	Go	מתן היתר לניהול אתר לאומי	סעיף 41א
13	Go	בחירת בעל ההיתר לניהול אתר לאומי	סעיף 41ב
14	Go	תנאי ההיתר לניהול אתר לאומי	סעיף 41ג
14	Go	תוקף ההיתר לניהול אתר לאומי	סעיף 41ד
14	Go	הגבלות בהעברת זכויות	סעיף 41ה
14	Go	תפקידי בעל היתר לניהול אתר לאומי	סעיף 41ו
14	Go	חובות דיווח ומסירת מסמכים	סעיף 41ז
14	Go	סמכויות לעניין אתרים לאומיים	סעיף 41ח
15	Go	גביית דמי כניסה לאתר לאומי	סעיף 41ט
15	Go	סמכויות ביצוע	סעיף 42
15	Go	פרק שביעי: אתרי הנצחה	
15	Go	המועצה לאתרי הנצחה	סעיף 43
15	Go	תפקיד מועצת ההנצחה	סעיף 44
15	Go	הכרזה על אתר הנצחה ממלכתי	סעיף 45
15	Go	הקמה ואחזקה של אתר הנצחה ממלכתי	סעיף 46
16	Go	הכרזה על אתר הנצחה	סעיף 47
16	Go	הקמת אתר הנצחה	סעיף 48
16	Go	אחזקת אתר הנצחה	סעיף 49
16	Go	תחולת הוראות	סעיף 50
16	Go	תקנות	סעיף 51
16	Go	איסורים	סעיף 52
16	Go	החלת הוראות	סעיף 53
17	Go	פרק שמיני: עונשין וסמכויות אכיפה	
17	Go	צווי הפסקת פגיעה או מניעת פגיעה	סעיף 54
17	Go	דין צווים וסייג	סעיף 56
17	Go	עונשין	סעיף 57
18	Go	עבירות קנס	סעיף 57א
18	Go	מינוי פקחים	סעיף 58
18	Go	הענקת סמכויות שוטר לפקחים	סעיף 59
19	Go	סמכויות מיוחדות	סעיף 60
19	Go	פרק תשיעי: הוראות שונות	
19	Go	דין מקרקעי המדינה	סעיף 61
19	Go	דין הרשות	סעיף 62
19	Go	דין עובדי הרשות	סעיף 63
19	Go	שמירת הוראות חוק	סעיף 64
19	Go	ביצוע	סעיף 65
19	Go	תקנות	סעיף 66

19	Go	ביטול	סעיף 67
20	Go	פרק עשירי: הוראות מעבר	
20	Go	הגדרות	סעיף 71
20	Go	הוראות מעבר לענין פקחים	סעיף 72
20	Go	הוראות מעבר לענין עובדים	סעיף 73
20	Go	הוראות מעבר לענין נכסים ותביעות	סעיף 74
21	Go	הוראות מעבר לענין תקציב	סעיף 75
21	Go	המועצה להנצחה	סעיף 76
21	Go	הקניית סמכויות	סעיף 77
21	Go	תחילה וסייג לגבי העמדה לדין	סעיף 78
21	Go	פרסום	סעיף 79
21	Go	תוספת	

חוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה,
תשנ"ח-1998*

פרק ראשון: פרשנות

1. בחוק זה –

הגדרות

"גן לאומי" - שטח המשמש או המיועד לשמש לצורכי נופש לציבור בחיק הטבע או להנצחת ערכים שיש להם חשיבות היסטורית, ארכיאולוגית, אדריכלית, טבעית או נופית וכיוצא באלה, בין שנשאר בטבעו ובין שהותקן לשמש מטרות אלה ואשר שר הפנים הכריז עליו, בהתאם להוראות סעיף 22, שהוא גן לאומי;

"שמורת טבע" - שטח שבו נשמרים חי, צומח, דומם, קרקע, מערות, מים או נוף, שיש בהם ענין מדעי או חינוכי, מפני שינויים בלתי רצויים במראם, בהרכבם הביולוגי או במהלך התפתחותם, ואשר שר הפנים הכריז עליו, בהתאם להוראות סעיף 22, שהוא שמורת טבע;

"אתר לאומי" - מבנה או קבוצת מבנים או חלק מהם לרבות סביבתם הקרובה שהם בעלי חשיבות לאומית היסטורית בהתפתחות הישוב בארץ, ואשר שר הפנים הכריז עליהם בהתאם להוראות סעיף 38 שהם אתר לאומי;

"אתר הנצחה" - אתר להנצחת לוחמי צבא-הגנה-לישראל ומערכות הבטחון, שנתנו נפשם על הבטחת קיומה של מדינת ישראל, להנצחת לוחמי מערכות ישראל שנפלו למען תקומת ישראל ולהנצחת חללי פגיעות איבה, שהוכרזו כאתר הנצחה;

"אתר הנצחה ממלכתי" - אתר הנצחה להנצחת מערכות ישראל בעלות משמעות מיוחדת בתולדות העם או המדינה שהוכרזו לפי הוראות סעיף 45;

(תיקון מס' 1)
תשס"ב-2002

"אתר הנצחה חילי" - אתר הנצחה להנצחת לוחמים שנפלו במערכות ישראל, לפי חילות, או עוצבות בעלות ייחוד ושהוכרזו לפי הוראות סעיף 45;

(תיקון מס' 1)
תשס"ב-2002

* פורסם ס"ח תשנ"ח מס' 1666 מיום 5.4.1998 עמ' 202 (ה"ח תשנ"ז מס' 2594 עמ' 208).

ת"ט ס"ח תשנ"ח מס' 1668 מיום 29.5.1998 עמ' 236.

חוקן ס"ח תשס"ב מס' 1849 מיום 13.6.2002 עמ' 428 (ה"ח תשס"א מס' 3010 עמ' 654) – תיקון מס' 1 [במקור מס' 2].

ס"ח תשס"ג מס' 1879 מיום 25.11.2002 עמ' 119 (ה"ח תשס"ב מס' 3168 עמ' 874) – תיקון מס' 2 [במקור מס' 3] בסעיף 10 לחוק ייצוג גופים ציבוריים שענינם בשמירת איכות הסביבה (תיקוני חקיקה), תשס"ג-2002; תחילתו שישים ימים מיום פרסומו.

ס"ח תשס"ג מס' 1883 מיום 29.12.2002 עמ' 204 (ה"ח הממשלה תשס"ג מס' 4 עמ' 105) – תיקון מס' 3 [במקור מס' 4]; ר' סעיף 2 לענין הוראת מעבר.

ס"ח תשס"ד מס' 1920 מיום 18.1.2004 עמ' 144 (ה"ח הממשלה תשס"ד מס' 64 עמ' 52) – תיקון מס' 4 בסעיף 105 לחוק המדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2004 (תיקוני חקיקה), תשס"ד-2004; תחילתו ביום 1.1.2004.

ס"ח תשס"ה מס' 2017 מיום 1.8.2005 עמ' 716 (ה"ח הממשלה תשס"ה מס' 152 עמ' 511) – תיקון מס' 5.

ס"ח תשס"ח מס' 2174 מיום 31.7.2008 עמ' 784 (ה"ח הכנסת תשס"ז מס' 111 עמ' 126, ה"ח הכנסת תשס"ח מס' 210 עמ' 209) – תיקון מס' 6 בסעיף 90 לחוק אוויר נקי, תשס"ח-2008; תחילתו ביום 1.1.2011.

ס"ח תשס"ט מס' 2209 מיום 10.8.2009 עמ' 327 (ה"ח הממשלה תשס"ט מס' 436 עמ' 348, 514) – תיקון מס' 7 בסעיף 20 לחוק מינהל מקרקעי ישראל (תיקון מס' 7), תשס"ט-2009; תחילתו ביום 1.1.2010.

ס"ח תש"ע מס' 2252 מיום 26.7.2010 עמ' 606 (ה"ח הכנסת תשס"ח מס' 217 עמ' 236) – תיקון מס' 8.

ס"ח תשע"א מס' 2267 מיום 19.12.2010 עמ' 106 (ה"ח הכנסת תשס"ח מס' 257 עמ' 484) – תיקון מס' 9 בסעיף 10 לחוק איסור נהיגה ברכב בחוף הים (תיקון מס' 3), תשע"א-2010; תחילתו תשעים ימים מיום פרסומו.

ס"ח תשע"א מס' 2280 מיום 10.3.2011 עמ' 387 (ה"ח הממשלה תשע"א מס' 565 עמ' 466) – תיקון מס' 10; ר' סעיף 2 לענין הוראת מעבר.

ס"ח תשע"א מס' 2307 מיום 28.7.2011 עמ' 994 (ה"ח הממשלה תשע"א מס' 592 עמ' 692) – תיקון מס' 11.

ס"ח תשע"ב מס' 2368 מיום 17.7.2012 עמ' 507 (ה"ח הממשלה תשע"ב מס' 582 עמ' 630) – תיקון מס' 12 בסעיף 17 לחוק החברות (תיקון מס' 19), תשע"ב-2012; תחילתו שישה חודשים מיום פרסומו.

"אתר עתיקות" - כמשמעותו בחוק העתיקות, תשל"ח-1978 (להלן - חוק העתיקות);
"ועדת משנה מקצועית-מדעית" - כמשמעותה בסעיף 14(ג)(1);
"המועצה" - המועצה לגנים לאומיים, שמורות טבע ואתרים לאומיים, שהוקמה לפי סעיף 2;
"מליאת הרשות", "המליאה" - מליאת הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים, כאמור בפרק שלישי סימן ג';
"ערך טבע" - כל דבר או סוג דברים שבטבע או חלק מהם, חי, צומח או דומם, שמקורם בשטח המדינה או מחוצה לו;
"ערך טבע מוגן" - ערך טבע, שלדעת השר יש ערך בשמירתו או סכנה להכחדתו, והוא הכריז עליו, בהתאם להוראות סעיף 33, כעל ערך טבע מוגן;
"פגיעת איבה" - כהגדרתה בחוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, תשל"ל-1970;
"הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים", "הרשות" - הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים המוקמת בסעיף 3;
"רשות העתיקות" - רשות העתיקות שהוקמה בחוק רשות העתיקות, תשמ"ט-1989 (להלן - חוק רשות העתיקות);
"שטח צבאי" - מקרקעין שבידי צבא-הגנה-לישראל או בידי שלוחה אחרת של מערכת הבטחון שאושרה על ידי שר הבטחון, וכן שטח המשמש אותם כשטח אימונים, ואשר אושר ככזה על ידי שר הבטחון או מי שהוסמך לכך על ידו;
"תכנית" ו"מוסד תכנון" - כהגדרתם בחוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965 (להלן - חוק התכנון);
"השר" - השר לאיכות הסביבה.

פרק שני: המועצה לגנים לאומיים, שמורות טבע ואתרים לאומיים

2. (א) הממשלה, לפי הצעת השר, תקים מועצה לגנים לאומיים, שמורות טבע ואתרים לאומיים וזה הרכבה:

- (1) שבעה נציגי ממשלה;
 - (2) נציג רשות מקרקעי ישראל;
 - (3) נציג רשות העתיקות;
 - (4) נציג הקרן הקיימת לישראל;
 - (5) חמישה נציגי רשויות מקומיות, וביניהם נציגי מועצות אזוריות, שיתמנו על ידי שר הפנים;
 - (6) שבעה נציגים מקרב מוסדות מדעיים וגופים ציבוריים שיש להם ענין במדעי הטבע, בהגנה על הטבע או בשימור נופ הארץ ושיפורו - שייקבעו על ידי הממשלה;
 - (7) ארבעה נציגי ציבור ובהם נציג אחד של הגופים הציבוריים שענינם בשמירת איכות הסביבה מתוך רשימת מועמדים שייגשו גופים אלה; לענין זה, "הגופים הציבוריים" שענינם בשמירת איכות הסביבה - הגופים המפורטים בחלק א' בתוספת לחוק ייצוג גופים ציבוריים שענינם בשמירת איכות הסביבה (תיקוני חקיקה), התשס"ג-2002;
 - (8) יושב ראש מליאת הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים ונציג נוסף שתמנה מליאת הרשות מבין חבריה.
- (ב) השר, לאחר התייעצות עם המועצה, ימנה לה, מבין חבריה, יושב ראש.
- (ג) המועצה תייעץ -

- (1) לשר הפנים ולשר, לכל אחד בתחום סמכותו - בכל הנוגע לביצועו של חוק זה;
- (2) למוסדות התכנון ולרשויות המקומיות - בדבר ייעוד שטחים לגנים לאומיים, לשמורות טבע ולאתרים לאומיים;

(3) לרשות - בענינים שבתחום תפקידיה.

פרק שלישי: הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים

סימן א' - רשות

3. מוקמת בזה הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים ומקום מושבה יהיה בירושלים. הקמת הרשות
4. הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים היא תאגיד. הרשות - תאגיד
5. הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים היא גוף מבוקר כמשמעותו בסעיף 9(2) לחוק מבקר המדינה, תשי"ח-1958 [נוסח משולב] (להלן - חוק מבקר המדינה). הרשות - גוף מבוקר
6. תפקידיה של הרשות הם לטפל בכל עניני שמורות הטבע והגנים הלאומיים ולקדם את עניניהם, וכן להגן על ערכי הטבע והמורשת, לפקח על שמירתם ולטפח אותם, ובכלל זה:
 - (1) לאתר שטחים ואתרים לצורך הקמת שמורות טבע וגנים לאומיים;
 - (2) ליזום ולתכנן הקמת שמורות טבע וגנים לאומיים, או שינוי בהם;
 - (3) להקים, לנהל, להחזיק, להפעיל ולטפח שמורות טבע וגנים לאומיים;
 - (4) לשמר ולשקם ערכי טבע בשמורות טבע ובגנים לאומיים ומחוצה להם;
 - (5) לפקח על שמורות טבע וגנים לאומיים ועל ערכי טבע ומורשת, לרבות פיקוח לענין עבירות על החוקים המנויים בתוספת;
 - (6) לרכז תיעוד ורישום מידע בתחומי שמירת הטבע וערכי הטבע, ובכלל זה להכין תיק אתר לכל שמורת טבע וגן לאומי, באופן שיקבע השר, על פי המלצת ועדת המשנה המקצועית-מדעית;
 - (7) ליזום, לקיים ולעודד פעולות חינוך, הסברה והדרכה בתחומי שמירת הטבע וערכי הטבע והמורשת, ובכלל זה פעילויות להגברת התודעה בתחומים האמורים בקרב הציבור בכלל ובקרב תלמידים ובני נוער בפרט;
 - (8) לקיים קשרים מדעיים בין-לאומיים בתחומי גנים לאומיים, שמירת הטבע וערכי הטבע;
 - (9) לערוך ולקדם מחקרים בתחומי שמירת הטבע וערכי הטבע.
7. (א) הרשות רשאית לעשות, בהתאם לכל דין, בשטחים שבאחריותה לפי חוק זה, וכן לגבי ערכי הטבע, כל פעולה הדרושה למילוי תפקידיה ואשר יש בה כדי לקדם מטרות חוק זה, ובכלל זה:
 - (1) פעולות לשימור ולשיקום ערכי טבע, נוף ומורשת וכן אתרים לאומיים;
 - (2) פעולות פיתוח וטיפוח, הסדרת דרכים, הקמת מבנים ומיתקנים, ניהולם, הסדרתם והפעלתם; ובלבד שפעולות כאמור ייעשו לאחר קיום הליכי בדיקה מקצועית של השפעות סביבתיות ולאחר שימוע הציבור, הכל באופן שיקבע השר, בהמלצת ועדת המשנה המקצועית-מדעית;
 - (3) מתן שירותים למבקרים ולמטיילים;
 - (4) קיום והפעלת פיקוח, לרבות לגבי ביצוע ומניעת עבירות לפי חוק זה;
 - (5) הקמת קרנות, קבלת תרומות, עזבונות, מתנות ומענקים, וקבלת מילות בכפוף לאישור השר ושר האוצר;
 - (6) הקמת תאגידים, בעצמה או יחד עם אחרים, או רכישת זכויות בתאגידים קיימים, בכפוף לאישור השר ושר האוצר.

(ב) הרשות רשאית ליזום, לתכנן ולנהל גנים בתחום רשות מקומית, על פי בקשתה או בהסכמתה של אותה רשות מקומית.

(ג) פעולות המנויות בסעיף קטן (א)(1) עד (4), בשטח שהוא אתר עתיקות, ייעשו בתיאום עם רשות העתיקות.
8. הרשות תגיש לשר, אחת לשנה, דין וחשבון על פעולותיה, וכן חייבת היא למסור, לו או

סמכויות הרשות

ד"ח לשר

למי שהוא הסמך, מידע על פעולותיה, כל אימת שתידרש לעשות כן.

סימן ב' – אגרות ותקציב הרשות

9. (א) השר רשאי, לפי הצעת הרשות ולאחר התייעצות עם שר האוצר, לקבוע אגרות כניסה, בכפוף להוראות כל דין, לשטח גן לאומי ולשטח שמורת טבע ולשירותים הניתנים בהם; בתקנות יכול שייקבעו שיעורים שונים, וכן פטורים לסוגים של מבקרים.

אגרות כניסה ושירותים

(ב) השר רשאי לקבוע הוראות בדבר הצמדת אגרות כאמור למדד המחירים לצרכן כפי שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ובלבד שההצמדה תיעשה כל אימת ששיעור עליית המדד לא יפחת מ-5%, או אם חלפו שישה חודשים ממועד ההצמדה האחרון, לפי המוקדם מביניהם.

(ג) ההכנסות מאגרות לפי סעיף זה, ישמשו כהכנסתה של הרשות.

10. הרשות תערוך, לכל שנת כספים, הצעת תקציב המראה את אומדן הכנסותיה והוצאותיה; הצעת התקציב תוגש לאישור ההממשלה.

הצעת תקציב

11. הממשלה רשאית, לאחר שניתנה לרשות הזדמנות להשמיע דברה, לשנות או לבטל פרט בהצעת תקציב הרשות, וכן להוסיף בה פרט, אם ראתה נסיבות מיוחדות המחייבות זאת.

שינוי בהצעת תקציב

12. (א) התקציב שאושר על ידי הממשלה, יהיה תקציב הרשות לאותה שנת כספים (להלן - תקציב שנתי); לא ישולם סכום מכספי הרשות אלא על פי תקציב זה ולא תתחייב הרשות בשום התחייבות אלא לפיו.

תקציב הרשות

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), קיבלה הרשות הכנסות נוספות, לרבות תרומות, עזבונות, מתנות ומענקים מעבר לאומדן שנקבע בתקציב השנתי, תהא הרשות רשאית לשלם ולהתחייב גם מתוך סכומים אלה, לאחר שאושרו כדין בתקציב נוסף, וניתנה על כך הודעה לשר; קיבלה הרשות כספים מגוף מבוקר כמשמעותו בסעיף 9(1), (2), (4) ו-5 לחוק מבקר המדינה, מעבר לאומדן שנקבע בתקציב השנתי, תהא רשאית הרשות לשלם ולהתחייב כאמור, אם ההוצאה אושרה כדין בתקציב הגוף המבוקר וניתנה על כך הודעה לשר ולשר האוצר.

סימן ג' – מליאת הרשות

13. (א) לרשות תהיה מליאה של תשעה עשר חברים שתמנה הממשלה, בהמלצת השר, וזה הרכבה:

הרכב המליאה
תש"ט תשנ"ח-1998

(1) שבעה נציגי ממשלה שהם עובדי המדינה כלהלן: נציג משרד האוצר, נציג המשרד לאיכות הסביבה, נציג משרד החינוך התרבות והספורט, נציג משרד החקלאות, נציג משרד הפנים, נציג משרד התיירות ונציג משרד התשתיות הלאומיות; (2) שבעה חברים, שימונו לאחר התייעצות עם מוסדות מדעיים שיש להם ענין במדעי הטבע, בהגנה על הטבע ושימורו, וביניהם מומחים מביין התחומים האלה: זואולוגיה, בוטניקה, אקולוגיה, ארכיאולוגיה, גאולוגיה, גאוגרפיה, היסטוריה, כלכלה, ואדריכלות נוף ושימור;

(3) ארבעה נציגי ציבור, והם: נציג הקרן הקיימת לישראל, נציג החברה להגנת הטבע, נציג ציבור שיש לו ענין בתחומי פעילות הרשות ונציג אחד של הגופים הציבוריים שענינם בשמירת איכות הסביבה מתוך רשימת מועמדים שיגישו גופים אלה; לענין זה, "הגופים הציבוריים" שענינם בשמירת איכות הסביבה - הגופים המפורטים בחלק א' בתוספת לחוק ייצוג גופים ציבוריים שענינם בשמירת איכות הסביבה (תיקוני חקיקה), התשס"ג-2002;

(תיקון מס' 2)
תשס"ג-2002

(4) נציג מרכז השלטון המקומי בישראל או נציג ארגון המועצות האזוריות בישראל, כפי שיוסכם ביניהם; לא הגיעו לידי הסכמה, ימנה שר הפנים נציג מביניהם.

(ב) השר, לאחר התייעצות עם המליאה, ימנה לה, מביין חבריה, יושב ראש.

(ג) תקופת כהונתו של חבר מליאה תהיה 4 שנים, וניתן לשוב ולמנותו לשתי תקופות כהונה נוספות.

(תיקון מס' 11)
תשע"א-2011

14. (א) המליאה, מבלי לגרוע משאר תפקידיה –
- (1) תקבע את המדיניות הכללית של הרשות בתחום תפקידיה;
 - (2) תתווה את קווי פעולתה של הרשות;
 - (3) תקבע את תכניות העבודה של הרשות, תאשר את הצעת התקציב שהוכנה לפי סעיף 10 ותדון בדוחותיה הכספיים;
 - (4) תעקוב אחר ביצוע המדיניות, התכניות והתקציבים של הרשות;
 - (5) תנחה את מנהל הרשות;
 - (6) תדון ותחליט בכל ענין אחר שנראה לה דרוש לביצוע תפקידיה.
- (ב) המליאה רשאית למנות ועדות מבין חבריה ולאצול להן מסמכויותיה, למעט את סמכויותיה על פי סעיף קטן (א)(1) ו-(2) ולמעט אישור התקציב.
- (ג) מבלי לגרוע מכלליות האמור בסעיף קטן (ב), תמנה המליאה, מקרב חבריה, ועדות משנה כמפורט להלן:
- (1) (א) ועדת משנה מקצועית-מדעית, בת שבעה חברים, שרוב חבריה ימונו מבין חברי המליאה המפורטים בסעיף 13(א)(2), ובלבד שארבעה מהם לפחות יהיו מומחים, כל אחד בתחום אחר מתחומים אלה: זואולוגיה, בוטניקה, אקולוגיה וגאולוגיה, אם מומחים כאמור הם חברי המליאה;
 - (ב) חברי הועדה ימנו אחד מהם כיושב הראש;
 - (ג) הועדה תייעץ ותמליץ למליאת הרשות בנושאי שמירת הטבע והגנה על ערכי הטבע, ומניעת פגיעה בהם כתוצאה מפעולות פיתוח;
 - (2) ועדת משנה לנושאי קליטת מבקרים בשמורות טבע ובגנים לאומיים, שתמליץ ותייעץ למליאת הרשות בנושאי פיתוח לצורכי נופש לציבור; יושב ראש הועדה יהיה נציג משרד התיירות;
 - (3) ועדת משנה שתייעץ ותמליץ למליאת הרשות בנושאי חינוך, הסברה והדרכה לשמירת הטבע, ערכי הטבע והמורשת; יושב ראש הועדה יהיה נציג משרד החינוך התרבות והספורט;
 - (4) ועדת משנה לביקורת, שתהיה בת שלושה חברים לפחות, מבין כל אחד מחברי המליאה המפורטים בסעיף 13(א), למעט יושב ראש המליאה שלא יהיה חבר בה; ועדת הביקורת תגיש למליאת הרשות דוח ביקורת לפחות פעם בשנה.
- (ד) המליאה תקבע לעצמה את סדרי עבודתה, מועדי ישיבותיה ונוהלי דיוניה, ככל שלא נקבעו לפי חוק זה.

15. לא יתמנה חבר המליאה –

סייגים למינוי חבר
מליאה

- (1) מי שהורשע בעבירה שיש עמה קלון או נשא עונש מאסר, וטרם חלפו חמש שנים מיום ההרשעה או מיום גמר ריצוי עונש המאסר, לפי המאוחר;
- (2) מי שיש ניגוד ענינים בין עיסוקו ובין חברותו במליאה; ואולם לא יראו ניגוד ענינים, אם עצם מינויו של בעל תפקיד למליאה נובע מתפקידו.

16. (א) חבר המליאה יחדל לכהן לפני תום תקופת כהונתו באחד מאלה:

פקיעת כהונה

- (1) התפטר במסירת כתב התפטרות ליושב ראש המליאה;
- (2) נתקיים בו סייג מן הסייגים המפורטים בסעיף 15;
- (3) נבצר ממנו, דרך קבע, למלא את תפקידו, והשר, לאחר התייעצות עם יושב ראש המליאה, העבירו מכהונתו בהודעה בכתב;
- (4) פרש מן התפקיד שבשלו התמנה.

(ב) יושב ראש המליאה יעביר לשר כתב התפטרות כאמור בסעיף קטן (א)(1), תוך 96 שעות ממועד מסירתו; ההתפטרות תיכנס לתוקפה בתום 48 שעות ממסירת כתב ההתפטרות לשר, זולת אם חזר בו חבר המליאה מהתפטרותו לפני כן במסירת מכתב לשר.

(ג) חבר המליאה שנעדר ללא סיבה מוצדקת מארבע ישיבות רצופות של המליאה, רשאי השר, לאחר התייעצות עם יושב ראש המליאה, להעבירו מכהונתו במליאה בהודעה בכתב.
17. החלטה של המליאה או של ועדה מועדונית לא תיפסל מחמת זה בלבד שבזמן עשייתה, היה מקומו של חבר המליאה או חבר הוועדה פנוי מכל סיבה שהיא.

תוקף החלטה

17א. השר, בהסכמת שר האוצר, רשאי לקבוע תקנות בדבר תשלום גמול והחזר הוצאות לחברי המליאה האמורים בסעיף 13(א)(2), לחבר המליאה האמור בסעיף 13(א)(3) שהוא נציג ציבור שיש לו עניין בתחומי פעילות הרשות, וכן ליושב ראש המליאה אם מונה מבין חברי המליאה האמורים.

גמול והחזר הוצאות (תיקון מס' 10) תשע"א-2011

18. (א) (1) מליאת הרשות רשאית, בהתאם לכל דין ובאישור השר, לקבוע כללים לשמורות טבע ולגנים לאומיים, לשם ביצוע תפקידיה כאמור בחוק זה, לרבות כללים בדבר התנהגות מבקרים בשמורות טבע ובגנים לאומיים;

כללים לשמורות טבע ולגנים לאומיים

(2) כללים לפי פסקה (1), יכול שיהיו כלליים או מיוחדים לגן לאומי או לשמורות טבע מסוימים; כללים כלליים ייקבעו בהתייעצות עם שר הפנים, כללים מיוחדים ייקבעו בהתייעצות עם הרשות המקומית שבתחומה נמצא הגן הלאומי או שמורת הטבע, לפי העניין.

(ב) כללים כאמור בסעיף קטן (א), בדבר איסור או הגבלה על כניסה או על מעבר של כלי רכב, כלי שיט או כלי טיס, ייקבעו בהסכמת שר התחבורה, ולענין כלי טיס - גם בהתייעצות עם שר הבטחון.

סימן ד' - מנהל הרשות

19. (א) הממשלה, על פי הצעת השר, תמנה את מנהל הרשות (להלן - המנהל).
(ב) המנהל ינהל את הרשות בהתאם לקווי הפעולה והנחיות המליאה, יהא אחראי לביצוע החלטות המליאה וימלא כל תפקיד אחר שהמליאה תטיל עליו.
(ג) תקופת כהונתו של המנהל תהא חמש שנים, אך רשאית הממשלה, על פי הצעת השר, להאריך את כהונתו לתקופת כהונה נוספת אחת.
(ד) תקופת כהונתו של המנהל תפקע באחד מאלה:

מנהל הרשות

(1) הוא התפטר בהודעה בכתב לשר; ההודעה תימסר לשר באמצעות המליאה;
(2) השר, לאחר התייעצות עם המליאה, קבע כי נבצר מהמנהל, דרך קבע, למלא את תפקידו והחליט בהחלטה מנומקת להעבירו מכהונתו.
(ה) התפטר המנהל, תיפסק כהונתו בתום 30 ימים מיום מסירת כתב ההתפטרות לשר, זולת אם הסכים השר כי ההתפטרות תיכנס לתוקפה במועד מוקדם מזה.
(ו) המליאה, באישור השר ושר האוצר, תקבע את שכרו ותנאי העסקתו של המנהל.

סימן ה' - עובדי הרשות

20. (א) סדרי קבלת העובדים לרשות ומינוים, יהיו כשל עובדי המדינה, בשינויים המחויבים.
(ב) שכרם ותנאי עבודתם של עובדי הרשות ייקבעו בהסכם בין הרשות לבין ארגון העובדים המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדי הרשות ובאישור השר ושר האוצר.
(ג) (1) המליאה רשאית, מטעמים מיוחדים שיירשמו, לאחר התייעצות עם נציגות עובדי הרשות ובאישור השר ושר האוצר, לקבוע משרות או סוגי משרות לתפקידים מינהליים בכירים או לתפקידים מקצועיים מיוחדים (להלן - משרות מיוחדות), שעליהם לא יחולו הוראות סעיפים קטנים (א) ו-(ב);
(2) המליאה, באישור השר ושר האוצר, תקבע את שכרם ותנאי העסקתם של העובדים במשרות מיוחדות.

העסקת עובדים

21. (א) מנהל הרשות, בהתייעצות עם ועדת המשנה המקצועית-מדעית ובאישור המליאה, ימנה מדען ראשי לרשות.
(ב) המדען הראשי יהיה איש מקצוע בתחום שמירת הטבע והוא יהיה אחראי לפעילות

מדען ראשי

המדעית, המקצועית והמחקרית של הרשות.

(ג) המליאה, באישור השר ושר האוצר, תקבע את שכרו ותנאי העסקתו של המדען הראשי.

פרק רביעי: גן לאומי ושמורת טבע

22. (א) שר הפנים, בהתייעצות עם השר, רשאי להכריז על שטח כגן לאומי או כשמורת טבע.
(ב) לא יכריז שר הפנים על שטח כגן לאומי או כשמורת טבע, אלא לאחר שנתקיימו כל אלה:

הכרזה על גן לאומי ושמורת טבע

- (1) אושרה תכנית המייעדת את השטח כגן לאומי או כשמורת טבע;
- (2) ניתנה הזדמנות למועצה ולכל רשות מקומית שבתחומה נמצא שטח המיועד להיכלל בגן הלאומי או בשמורת הטבע, לחוות את דעתן בדבר ייעודו של השטח כגן לאומי או כשמורת טבע; ובלבד שחוות דעת לפי פסקה זו תוגש תוך שישים ימים מיום שהובאה לידיעת המועצה או הרשות המקומית כאמור, הכוונה להכריז על השטח כגן לאומי או כשמורת טבע;
- (3) לגבי מקום קדוש כמשמעותו בדבר המלך במועצה על ארץ-ישראל (המקומות הקדושים), 1924 – התייעץ עם שר הדתות¹ והובטח מילוי הוראות דבר המלך האמור;
- (4) לגבי אתר עתיקות – הובטח מילוי דרישותיו של שר החינוך התרבות והספורט להגנת האתר מפני פגיעה בו;
- (5) לגבי שטח המיועד להיות גן לאומי או שמורת טבע, שנכלל בו שטח צבאי או שטח אחר שהוא לדעת שר הבטחון בעל חשיבות בטחונית, או הודיע שר הבטחון לשר הפנים כי בקרבתו של השטח המיועד כאמור נמצא שטח צבאי – הובטח לגביו מילוי דרישותיו של שר הבטחון.

(ג) הכרזה על שטח כגן לאומי או כשמורת טבע טעונה פרסום ברשומות.
(ד) הוראות אלה יחולו גם על הכרזה הבאה להגדיל שטחו של גן לאומי או שטחה של שמורת טבע.

23. (א) בשטח צבאי, האיסורים וההגבלות לפי חוק זה או התקנות והכללים שעל פיו, לא יחולו על צבא-הגנה-לישראל או על שלוחה אחרת של מערכת הבטחון שאישר אותה שר הבטחון.
(ב) הוראות בדבר התנהגות חיילים בשטח צבאי, שהוא כולו או חלק ממנו גן לאומי או שמורת טבע, ייקבעו בפקודות הצבא בהתייעצות עם המנהל; הוראות בדבר התנהגות חיילים במקומות קדושים בשטח כאמור, ייקבעו בפקודות הצבא גם בהתייעצות עם השר לעניני דתות; הוראות בדבר התנהגות חיילים באתרי עתיקות שבשטח כאמור ייקבעו בפקודות הצבא בהתייעצות עם המנהל ועם מנהל רשות העתיקות; הוראות בדבר התנהגות שוטרים בשטחים כאמור ייקבעו בדרך דומה בפקודות משטרת ישראל.

שטחים בעלי חשיבות בטחונית

24. (א) משהוכרז שטח כגן לאומי או כשמורת טבע, תהיה ההכרזה עדיפה על פני כל ייעוד אחר של אותו שטח, למעט כל ייעוד או שימוש אחר בשטח, מעליו או מתחתיו, המותרים על פי דין, ולמעט זכויות קנין שהיו קיימות בו ערב ההכרזה.

עדיפות וייחוד הייעוד

(ב) שטח שהוכרז כגן לאומי לא ייועד גם לשמורת טבע, לאתר לאומי או לאתר הנצחה.

(ג) שטח שהוכרז כשמורת טבע לא ייועד גם לגן לאומי, לאתר לאומי או לאתר הנצחה.

25. (א) משאושרה תכנית בדבר ייעודו של שטח כגן לאומי או כשמורת טבע, לא תיעשה באותו שטח פעולת בניה או כל פעולה אחרת שיש בה, לדעת הרשות, כדי לסכל את ייעודו של השטח כגן לאומי או כשמורת טבע, אלא באישור הרשות, כל עוד לא בוטל ייעודו כאמור.

הגבלת פעולות

(ב) פעולה על פי חוק העתיקות, בשטח כאמור בסעיף קטן (א), תיעשה בהתייעצות בין

¹ סמכויותיו הועברו לשר התיירות: "פ תשס"ד מס' 5266 מיום 21.1.2004 עמ' 1642. סמכויות שר התיירות הועברו לשר לשירותי דת: "פ תשע"ג מס' 6609 מיום 17.6.2013 עמ' 5336.

- הרשות לבין רשות העתיקות.
26. (א) לא יבוטל ייעודו של שטח כגן לאומי או כשמורת טבע אלא אם כן ביטל שר הפנים את ההכרזה כגן לאומי או כשמורת טבע.
- (ב) לא יבטל שר הפנים הכרזתו של שטח, כולו או חלקו, כגן לאומי או כשמורת טבע, אלא בהסכמת השר, המועצה וכל רשות מקומית שבתחומה נמצא שטח הנכלל בגן הלאומי או בשמורת הטבע ובאישור ועדת הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת.
- (ג) ביטול הכרזה על שטח כגן לאומי או כשמורת טבע, כולו או חלקו, טעון פרסום ברשומות.
27. תוך 15 ימים מיום פרסום הכרזה על גן לאומי או על שמורת טבע ברשומות, ירשום רשם המקרקעין, לגבי כל קרקע ממקרקעי הגן הלאומי או שמורת הטבע הרשומה במירשם המקרקעין, הערה שהיא נמצאת בתחומו של גן לאומי או בתחומה של שמורת טבע, לפי הענין, וכן אם הוצאה קרקע מתחומו של גן לאומי או מתחומה של שמורת טבע, מחמת ביטולה של הכרזה או שינויה, ירשום, תוך מועד כאמור, הערה על כך.
28. לאחר פרסום הכרזה על גן לאומי או על שמורת טבע ברשומות, תהיה הרשות רשאית לנקוט את כל הצעדים על פי כל דין לפינוי מחזיקים שלא כדין, במקרקעין הכלולים בשטח הגן הלאומי או בשטח שמורת הטבע שהוכרזו כאמור, ותהיינה לה בקשר לכך כל הסמכויות הנתונות לבעל המקרקעין ולמחזיק בהם כדין.
29. לא יינתן רשיון לעסק, למלאכה או לתעשייה או לכל פעולה אחרת הטעונה רישוי על פי כל דין, בתחומם של שמורת טבע או גן לאומי, שלא היו קיימים בהם ערב היותם לשמורת טבע או לגן לאומי, אלא בהסכמת הרשות ובהתאם לתנאים שתקבע, וכל רשיון כאמור יראוהו ככולל תנאי שבעל הרשיון ישמור על הוראות התקנות והכללים שהותקנו על פי חוק זה; אין הוראה זו באה לגרוע מהוראות כל דין, אולם רשיון שניתן ללא הסכמת הרשות לא יהיה בר תוקף עד לקבלת הסכמה כאמור, אשר יכול ותהא מותנית בתשלום דמי זכיון על ידי מבקש הרשיון.
30. (א) לא תאושר תכנית בשטח שמורת טבע או גן לאומי ולא תיעשה בו כל פעולה הטעונה היתר לפי חוק התכנון, או כל פעולה אחרת שנקבעה בתקנות לפי חוק זה, למעט חפירת הצלה, אלא על פי היתר שניתן על ידי הרשות; אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מהחובה לקבלת היתר לפי חוק התכנון.
- (ב) הרשות רשאית להתנות היתר כאמור בסעיף קטן (א), בהשבת מצב שמורת הטבע או הגן הלאומי לקדמותם, או בתשלום הוצאות לשם השבה כאמור וכן בהוצאות סבירות לתיקון פגיעה בייעודו של השטח כשמורת טבע או כגן לאומי או לצמצומה; לענין סעיף קטן זה, "הוצאות" – לרבות הוצאות סבירות לתכנון ופיקוח על ביצוע פעולות כאמור, ובמידה שפיקוח כאמור נדרש.
- (ג) בסעיף זה, "חפירת הצלה" – כל פעולה דחופה המבוצעת על ידי רשות העתיקות או על פי הנחיותיה, ושלפי אישור בכתב של מנהל רשות העתיקות היא נובעת מצורך חיוני ודחוף להציל עתיקות או למנוע פגיעה בהן.
- (ד) לא יבצע אדם פעולה המהווה או העלולה להוות פגיעה בשמורת טבע או בגן לאומי, אלא בהיתר בכתב מאת המנהל; לענין זה, "פגיעה" – לרבות השמדה, השחתה, הריסה, שבירה, חבלה, כתיבה, ציור או חריטה במקרקעין, הצבת שלט, גרימת נזק לבעל חיים או הטרדתו, רעייה, כריתה, קטיפה, נטילה, שינוי צורה או תנוחה טבעית של חי, צומח או דומם, או הפרעה לריבוים ולהמשך התפתחותם הטבעי, שינוי של פני הקרקע, כולל חפירה, הקמת מבנה או מיתקן, או הכנסת חומר זר, וכן השלכת פסולת או השארתה.
31. נמצאים גן לאומי או שמורת טבע בתחומה של רשות מקומית, יהיה כוחם של כללים שקבעה מליאת הרשות יפה מכוחו של חוק עזר שהתקינה הרשות המקומית.
32. הרשות רשאית לאצול מסמכויותיה לרשות מקומית, בהסכמתה, בין דרך קבע, בין לזמן פלוני ובין לפעולה פלונית, לגבי שטחו של גן לאומי הנמצא בתחומה של הרשות המקומית.

ביטול ייעוד וביטול הכרזה

רישום הערה במרשם המקרקעין

פינוי מחזיקים שלא כדין

רישוי עסקים

פעולות אסורות

עדיפות כללים

אצילת סמכויות

פרק חמישי: ערכי טבע מוגנים

33. (א) (1) השר רשאי להכריז על ערך טבע, שלדעתו יש ערך בשמירתו או יש סכנה להכחדתו, כעל ערך טבע מוגן, בין בכל הארץ ובין באזור פלוני או במקום פלוני; הכרזה על ערך טבע מוגן תפורסם ברשומות;

הכרזה על ערך טבע מוגן ותקנות לאיסור פגיעה בו

(2) לא יכריז השר על ערך טבע שהוא עתיקה כמשמעותה בחוק העתיקות, כעל ערך טבע מוגן, אלא לאחר התייעצות עם המנהל כמשמעותו בחוק האמור.

(ב) השר, לאחר התייעצות עם המועצה, רשאי לקבוע בתקנות הוראות בדבר ערך טבע מוגן, הסדרת השמירה עליו, עידוד רבייתו, החזקתו וההגנה עליו, בין דרך כלל ובין לאזור, למקום או לעונה.

(ג) לא יפגע אדם בערך טבע מוגן, אלא בהיתר כללי או מיוחד מאת המנהל.

(ד) לא יסחר אדם בערך טבע מוגן, אלא על פי היתר כללי או מיוחד מאת המנהל, ולא יחזיק אדם בערך טבע מוגן, אלא על פי היתר כאמור או אם רכש את ערך הטבע מבעל היתר סחר באותו ערך טבע.

(ה) בסעיף זה –

"פגיעה" – לרבות השמדה, הריסה, שבירה, חבלה, קטיפה, עקירה, נטילה, שלייה, הרעלה, שינויה של צורה או של תנוחה טבעית של ערך טבע או הפרעה למהלך התפתחותו הטבעית, לרבייתו או לשמירתו;

"סחר" – לרבות קניה, מכר, חליפין, ייצוא, ייצוא חוזר, ייבוא הכנסה מן הים וכן הצעה לסחר.

34. נמצא בחזקתו של אדם, ברשותו, או בכלי רכב, כלי שיט או כלי טיס שבבעלותו או בחזקתו ושאינו רכב ציבורי, ערך טבע מוגן, עליו הראיה שהוא מחזיק בו כדין.

נטל הראיה

35. רשיון או היתר כללי או מיוחד לפי פרק זה יינתן על ידי המנהל לפי כללים שנקבעו, והוא רשאי לסרב לתיתו, לתת אותו בהגבלות או בתנאים, לבטלו, להתלותו או לשנותו.

רשיונות והיתרים

36. (א) בנוסף לסמכותו לפי סעיף 9 רשאי השר לפי הצעת הרשות ובהסכמת שר האוצר, לקבוע בתקנות אגרות לרשיונות או להיתרים הניתנים לפי פרק זה, לרבות קביעת פטור מתשלומן, כולן או מקצתן.

אגרות רישוי והיתרים

(ב) הוראות סעיף 9 (ב) ו- (ג) יחולו, בשינויים המחויבים, גם על אגרות לפי סעיף זה.

פרק חמישי 1: איסור נהיגה בתחום מוגן

36א. בפרק זה –

(תיקון מס' 9)
תשע"א-2010
הגדרות
(תיקון מס' 9)
תשע"א-2010

"מקור מים" – מעיין, נחל, נהר, אגם, ערוץ, וכן אפיק אחר שבו זורמים או נקווים מים עיליים, תמיד או לפרקים, למעט ים, או שטח הסמוך לכל אחד מאלה;

"נהיגה", "רכב" – כהגדרתם בחוק איסור נהיגה ברכב בחוף הים, התשנ"ז-1997; "ערך מוגן" – כל אחד מאלה:

(1) ערך טבע מוגן;

(2) דיונות חול, טבלאות גידוד ומסלע, מערות, מצוקים טבעיים ואזורי שפך של נחלים;

(3) תופעות גאולוגיות הקשורות למקור מים, לרבות השקעת מלח;

(4) אזורי מחיה ורבייה של החי והצומח;

(5) אתרי עתיקות ועתיקות כהגדרתן בחוק העתיקות;

(6) אמצעים ומיתקנים מלאכותיים להגנה על ערך מוגן המנוי בפסקאות (1) עד (5);

"תחום מוגן" – תחום שקבע השר לפי סעיף 36ב.

36ב. (א) לשם הגנה על ערך מוגן רשאי השר להורות בצו על קביעת שטח במקור מים או שטח המיועד לגן לאומי או לשמורת טבע בתכנית שהופקדה או אושרה לפי חוק התכנון, כתחום מוגן,

קביעת התחום המוגן ושינויו
(תיקון מס' 9)
תשע"א-2010

למעט שטחים שהם דרכים שהוסדרו לפי חיקוק וחניונים.
(ב) קביעת שטחים כאמור בסעיף קטן (א) הנוגעת לתחום נמל כהגדרתו בפקודת הנמלים [נוסח חדש], התשל"א-1971, תיעשה בהתייעצות עם שר התחבורה והבטיחות בדרכים.
(ג) שטח שנקבע כתחום מוגן יסומן בידי המנהל באופן שקבע השר בצו, לאחר התייעצות עם שר התחבורה והבטיחות בדרכים.

איסור נהיגה בתחום מוגן (תיקון מס' 9) תשע"א-2010

36ג. (א) לא ינהג אדם ברכב בתחום מוגן.
(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), רשאי אדם לנהוג ברכב בתחום מוגן לאחת מהמטרות המנויות בסעיף 4א (א) לחוק שמירת הסביבה החופית, התשס"ד-2004 (בחוק זה – חוק שמירת הסביבה החופית).

פרק שישי: אתרים לאומיים

37. בפרק זה ובפרק השביעי, "פגיעה" – לרבות השמדה, השחתה, הריסה, שבירה, חבלה, שינוי של צורה או עשיית כל מעשה שיש בו כדי לבזות את האתר או לפגוע בכבודו.

הגדרות

38. שר הפנים בהתייעצות עם המועצה, רשאי להכריז ברשומות על אתר כאתר לאומי, ואם ראה צורך בכך, לקבוע גבולותיו; הוראות סעיפים 22 עד 28 יחולו על אתרים לאומיים, בשינויים המחויבים לפי הענין.

הכרזה על אתר לאומי

39. השר רשאי, לאחר התייעצות עם המועצה, להתקין תקנות לאיסור הפגיעה באתר לאומי ולהסדרת השמירה עליו, החזקתו, הגנתו והטיפול בו, לרבות כללים בדבר התנהגות מבקרים בו, בין דרך כלל ובין לאתר לאומי פלוני.

תקנות (תיקון מס' 8) תשע"א-2010

40. לא יפגע אדם באתר לאומי.

איסור פגיעה

41. (א) השר, בהסכמת שר האוצר, רשאי להטיל בצו על הרשות ביצוע הוראות פרק זה והתקנות על פיו.

הטלת תפקידים

(ב) ביצוע כאמור יכול שיהיה בהסכמת שר הפנים, בשיתוף עם רשות מקומית ואף מחוץ לשמורות טבע או לגן לאומי.

(ג) היה לאתר לאומי ערך מקומי מיוחד, רשאי השר, בהסכמת שר הפנים ושר האוצר, להטיל בצו את ניהול האתר על הרשות המקומית שבתחומה הוא נמצא.

41א. (א) בלי לגרוע מהוראות לפי סעיף 41, רשאי השר לתת היתר לניהול אתר לאומי לגוף נוסף על הגופים המנויים באותו סעיף (בפרק זה – היתר לניהול אתר לאומי), שמתקיימים בו כל אלה, ובלבד שמצא כי אין מניעה לתת היתר לפי סעיף זה בשל הזכויות לגבי המקרקעין שהאתר הלאומי נמצא בהם:

מתן היתר לניהול אתר לאומי (תיקון מס' 8) תשע"א-2010

(1) הוא תאגיד שהתאגד בישראל הפועל שלא למטרות רווח;

(2) בין מטרותיו שימור מבנים ואתרים בעלי חשיבות לאומית היסטורית בהתפתחות היישוב בארץ;

(3) התאגיד, נושא משרה בו או מנהל התאגיד לא הורשעו בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין התאגיד ראוי לניהול אתר לאומי, ולא הוגש נגד מי מהם כתב אישום בשל עבירה כאמור, שטרם ניתן לגביו פסק דין סופי.

(ב) השר, באישור ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת, רשאי לקבוע תנאים נוספים על אלה המנויים בסעיף קטן (א).

41ב. (א) בחירת בעל היתר לניהול אתר לאומי תיעשה בהליך תחרותי, שוויוני ופומבי, שבמסגרתו יתקבלו הצעות מגופים מעוניינים שמתקיימים בהם התנאים לפי סעיף 41א.

בחירת בעל היתר לניהול אתר לאומי (תיקון מס' 8) תשע"א-2010

(ב) המציעים כאמור בסעיף קטן (א) יידרשו להציע תכנית לניהול אתר לאומי, שתשמש, בין השאר, להערכת התאמתו של המציע לקבלת היתר.

(ג) השר רשאי לדרוש ממציע כאמור בסעיף קטן (א) כל מידע הדרוש לשם בחינת הצעתו.

(ד) בפרק זה, "תכנית לניהול אתר" – תכנית לשימור, לשיקום ולתחזוקה של אתר לאומי, לרבות השימוש המתוכנן באתר ובמבנים שבו, פירוט המקורות הכספיים למימון פעילות השימור, השיקום והתחזוקה של האתר ולמתן שירותים למבקרים בו.

41ג. (א) היתר לניהול אתר לאומי יכול לנהל אתר כפי שהגיש המציע כאמור בסעיף 41ב, או בשינויים שקבע השר, ואת אופן ביצועה.

(ב) השר רשאי לקבוע תנאים בהיתר לניהול אתר לאומי, לרבות תנאים שיש לקיים לפני שההיתר ייכנס לתוקפו, וכן הוראות והגבלות בכל עניין הנובע מהוראות לפי חוק זה; השר רשאי לעדכן מזמן לזמן את התנאים בהיתר וכן את פרטי התכנית לניהול האתר.

(ג) בעל היתר לניהול אתר לאומי ימלא אחר כל התנאים שקבע השר לפי סעיף קטן (ב).

41ד. (א) היתר לניהול אתר לאומי יהיה לתקופה שלא תעלה על עשר שנים, והשר רשאי להאריך בתקופה אחת נוספת, שלא תעלה על עשר שנים.

(ב) השר רשאי לבטל, להגביל או להתנות היתר לניהול אתר לאומי, אם מצא כי התקיים אחד מאלה, ובלבד שנתן לבעל ההיתר הזדמנות לטעון את טענותיו –

(1) בעל ההיתר לא קיים הוראות לפי חוק זה, שחומרת הפרתן מצדיקה ביטול, הגבלה או התניה של ההיתר;

(2) בעל ההיתר לא גילה לשר מידע שנדרש לגלותו או שמסר לו מידע כוזב או שגוי;

(3) בעל ההיתר הפר תנאי מהתנאים שקבע השר לפי סעיף 41ג;

(4) חדלו להתקיים בבעל ההיתר אחד או יותר מהתנאים לפי הוראות חוק זה, המכשירים אותו לנהל אתר לאומי, או התקיים בו תנאי, לפי הוראות חוק זה, אשר היה פוסל אותו מלנהל אתר לאומי;

(5) טובת הציבור מחייבת זאת.

(ג) תוקפו של היתר לניהול אתר לאומי יפוג באחד מאלה:

(1) בעל ההיתר החליט על פירוק מרצון או שבית המשפט נתן צו לפירוקו;

(2) בית המשפט נתן צו כינוס נכסים או צו פירוק זמני בעניינו של בעל ההיתר;

(3) בית המשפט נתן צו הקפאת הליכים, כמשמעותו בסעיף 350ב לחוק החברות, התשנ"ט-1999, בעניינו של בעל ההיתר.

(ד) בעל היתר לניהול אתר לאומי אינו זכאי לפיצוי כלשהו בשל ביטול, הגבלה או התניה של ההיתר, לפי סעיף זה.

41ה. היתר לניהול אתר לאומי וכן זכויות בעל ההיתר בנכסים באתר לאומי, אינם ניתנים להעברה, לשעבוד או לעיקול.

41ו. בעל היתר לניהול אתר לאומי יחזיק, יפעיל ויטפל את האתר הלאומי שבניהולו, יבצע פעולות לשימור האתר וייתן שירותים למבקרים, בהתאם להוראות לפי חוק זה ולתנאי ההיתר.

41ז. בעל היתר לניהול אתר לאומי או מי שהוטל עליו לנהל אתר לאומי יגיש לשר, אחת לשנה, דין וחשבון על פעולותיו, וכן חייב הוא למסור לשר, או למי שהוא הסמיך לעניין זה, מסמכים ומידע על פעולותיו, כל אימת שיידרש לעשות כן.

41ח. (א) השר ימנה, מבין עובדי משרדו, מנהל לעניין אתרים לאומיים; למנהל כאמור יהיו נתונות, לעניין אתרים לאומיים, הסמכויות המוקנות למנהל לפי סעיפים 54 ו-55.

(ב) לצורך פיקוח על הוראות לפי חוק זה, בכל הנוגע לניהול אתר לאומי על פי היתר, רשאי השר להסמיך, מבין עובדי משרדו, ממנים לעניין אתרים לאומיים.

(ג) לשם מילוי תפקידם תהיה למנהל לעניין אתרים לאומיים ולממונים לפי סעיף זה סמכות כניסה לכל אתר לאומי.

(ד) סעיפים 29 ו-30(א) עד (ג) יחולו לעניין אתרים לאומיים, וסמכויות המוקנות לרשות לפי סעיפים אלה יהיו נתונות למנהל לעניין אתרים לאומיים שמונה לפי סעיף קטן (א).

תנאי ההיתר לניהול אתר לאומי (תיקון מס' 8) תש"ע-2010

תוקף ההיתר לניהול אתר לאומי (תיקון מס' 8) תש"ע-2010

(תיקון מס' 12) תשע"ב-2012

הגבלות בהעברת זכויות (תיקון מס' 8) תש"ע-2010
תפקידי בעל היתר לניהול אתר לאומי (תיקון מס' 8) תש"ע-2010
חובות דיווח ומסירת מסמכים (תיקון מס' 8) תש"ע-2010

סמכויות לעניין אתרים לאומיים (תיקון מס' 8) תש"ע-2010

41ט. (א) בעל היתר לניהול אתר לאומי רשאי לגבות דמי כניסה לשטח אתר לאומי או לחלק ממנו, כפי שקבע השר, ורשאי השר לקבוע שיעורים שונים, פטורים לסוגים של מבקרים או הגבלות שונות על גביית דמי הכניסה.

גביית דמי כניסה
לאתר לאומי
(תיקון מס' 8)
תשס"ע-2010

(ב) ההכנסות מדמי הכניסה לפי סעיף זה ישמשו את בעל ההיתר לניהול אתר לאומי לשם ביצוע תפקידיו לפי סעיף 141 בלבד.

42. הוטל ביצוע הוראות פרק זה על הרשות, כאמור בסעיף 41, יהיו בידה לצורך ביצוע כאמור, הסמכויות שניתנו לה על פי חוק זה.

סמכויות ביצוע

פרק שביעי: אתרי הנצחה

43. (א) הממשלה תמנה, לפי הצעת שר הביטחון, מועצה לאתרי הנצחה (להלן – המועצה להנצחה), ואלה חבריה:

המועצה לאתרי
הנצחה
(תיקון מס' 5)
תשס"ה-2005

(1) חמישה נציגי הממשלה, כמפורט להלן:

(א) שני נציגי משרד הביטחון, שיקבע שר הביטחון;

(ב) נציג משרד האוצר, שיקבע שר האוצר;

(ג) נציג משרד הפנים, שיקבע שר הפנים;

(ד) נציג משרד החינוך התרבות והספורט, שיקבע שר החינוך התרבות והספורט;

(ה) נציג המשרד לאיכות הסביבה שיקבע השר לאיכות הסביבה;

(2) נציג ציבור, שיקבע שר הביטחון;

(3) שני נציגי רשויות מקומיות, שיקבע שר הפנים;

(4) נציג מבין משפחות חללי פגיעות איבה, שיקבע שר הרווחה;

(5) נציג המועצה הציבורית להנצחת החייל;

(6) נציג המועצה לגנים לאומיים, שמורות טבע ואתרים לאומיים;

(7) נציג ארגון המשפחות השכולות – יד לבנים;

(8) נציג ארגון אלמנות ויתומי צה"ל;

(9) נציג המועצה לשימוש מבנים ואתרי התיישבות.

(ב) שר הביטחון, לאחר התייעצות עם המועצה, ימנה לה יושב ראש מבין חבריה.

(ג) שר הפנים, בהתייעצות עם שר הביטחון ועם שר העבודה והרווחה, רשאי להתקין תקנות בדבר תקופת כהונתם של חברי המועצה להנצחה, פקיעת כהונתם, וסדרי עבודתה של המועצה.

(ד) המועצה להנצחה תקבע כללים לפעולותיה ולסדרי עבודתה, ככל שלא נקבעו לפי חוק זה.

44. המועצה להנצחה רשאית לייעץ לשר הפנים ולשר הביטחון בכל הנוגע לאתרי הנצחה, לרבות בענין ריכוז מפעלי זכרון שהוקמו לפני יום ז' בניסן תשמ"ו (16 באפריל 1986) לאתר הנצחה אחד, לאחר התייעצות עם יוזמיהם או עם האחראים להם.

תפקיד מועצת
ההנצחה

45. (א) שר הביטחון רשאי, לאחר התייעצות עם המועצה להנצחה ובאישור ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, להכריז ברשומות על שטח או על אתר הנצחה כאתר הנצחה ממלכתי או כאתר הנצחה חילי.

הכרזה על אתר
הנצחה ממלכתי
(תיקון מס' 1)
תשס"ב-2002

(ב) שר הביטחון רשאי, לאחר התייעצות עם המועצה להנצחה ובאישור ועדת החוץ והביטחון של הכנסת לקבוע אמות מידה נוספות לצורך הכרזה לפי סעיף קטן (א).

(תיקון מס' 1)
תשס"ב-2002

46. (א) תקציב ההוצאות לאחזקה ולשיפוץ של אתרי הנצחה ממלכתיים ואתרי הנצחה חיליים ייקבע בחוק התקציב בסעיף נפרד, כמשמעותו בחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, ולא יפחת מ-10 מיליון שקלים חדשים; סכום זה יעודכן ב-16 לפברואר של כל שנה, בהתאם לשיעור עליית המדד החדש לעומת המדד הבסיסי; לענין זה –

הקמה ואחזקה של
אתר הנצחה ממלכתי
(תיקון מס' 1)
תשס"ב-2002
(תיקון מס' 3)
תשס"ג-2002

"מדד" – מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;

"המדד החדש" – מדד חודש ינואר של כל שנה;

"המדד הבסיסי" – מדד חודש יולי 1997.

(א1) בלי לגרוע מהוראות סעיף 49, רשאי שר הביטחון בהתייעצות עם שר האוצר עם שר הפנים לאשר תקציב לאחזקת אתרי הנצחה כמשמעותם בסעיף 47, התקציב שאושר לפי סעיף קטן (א).

(תיקון מס' 1)
תשס"ב-2002

(א2) על אף הוראות סעיף קטן (א), בכל אחת משנות התקציב המפורטות להלן תקציב ההוצאות לאחזקה ולשיפוץ של אתרי הנצחה ממלכתיים ואתרי הנצחה חיליים לא יפחת מהסכומים הנקובים לצדן –

(תיקון מס' 4)
תשס"ד-2004

(1) ב-2004 – מחמישה מיליון שקלים חדשים;

(2) ב-2005 – מחמישה מיליון שקלים חדשים;

(3) ב-2006 – משבעה מיליון וחצי שקלים חדשים.

(ב) האחריות לאחזקתו של אתר הנצחה ממלכתי היא על המדינה, באמצעות משרד הבטחון.

(ג) שר הבטחון רשאי, לאחר התייעצות עם המועצה להנצחה או על פי הצעתה, להתקין תקנות בדבר אחזקת אתרי הנצחה ממלכתיים; התקנות יכול שיהיו לכל אתרי הנצחה או לאתר פלוני.

47. (א) שר הפנים רשאי, לאחר התייעצות עם המועצה להנצחה או על פי הצעתה, ולאחר התייעצות עם הרשות המקומית הנוגעת בדבר, להכריז ברשומות על שטח כאתר הנצחה.

הכרזה על אתר
הנצחה

(ב) לא יכריז שר הפנים על אתר הנצחה אלא אם כן נחה דעתו כי הובטחו האמצעים להקמתו ולאחזקתו.

48. ההוצאות להקמת אתר הנצחה יחולו, כולן או חלקן, על היזם או על אדם אחר שנתנו הסכמתם לכך, והכל כפי שהוסכם, להנחת דעתו של שר הפנים ערב ההכרזה, כאמור בסעיף 47(ב).

הקמת אתר הנצחה

49. (א) האחריות לאחזקת אתר הנצחה היא על הרשות המקומית שבתחומה הוא נמצא, בין במישרין ובין באמצעות יזם או אדם אחר שנתנו את הסכמתם לכך.

אחזקת אתר הנצחה

(ב) ההוצאות לאחזקת אתר הנצחה יחולו, כולן או חלקן, על הרשות המקומית שבתחומה הוא נמצא, על היזם או על אדם אחר שנתנו הסכמתם לכך, והכל כפי שהוסכם להנחת דעתו של שר הפנים ערב ההכרזה, כאמור בסעיף 47(ב).

(ג) לא נשא היזם או האדם האחר בהוצאות האחזקה כפי שנקבעו או חדל מלשאת בהוצאות, יורה שר הפנים, ולאחר התייעצות עם המועצה להנצחה או על פי הצעתה, ולאחר התייעצות עם הרשות המקומית הנוגעת בדבר, על מי יוטלו הוצאות האחזקה, כולן או חלקן.

(ד) שר הפנים רשאי, לאחר התייעצות עם המועצה להנצחה או על פי הצעתה, להתקין תקנות בדבר אחזקת אתרי הנצחה; התקנות יכול שיהיו לכל אתרי הנצחה או לאתר פלוני; היו התקנות לאתר פלוני – יתייעץ השר גם עם הרשות המקומית שבתחומה הוא נמצא.

50. הוראות סעיפים 22 עד 28 יחולו, בשינויים המחויבים, על אתר הנצחה ועל אתר הנצחה ממלכתי, ובכל מקום בסעיפים האמורים, במקום "המועצה" יבוא "המועצה להנצחה".

תחולת הוראות

51. שר הפנים, לאחר התייעצות עם שר הבטחון ועם המועצה להנצחה, רשאי להתקין תקנות בדבר כללי התנהגות באתר הנצחה ובאתר הנצחה ממלכתי, איסור הפגיעה בו, הסדרת השמירה עליו, החזקתו, הגנתו והטיפול בו, בין דרך כלל ובין לאתר פלוני.

תקנות

52. (א) לא יקים אדם אנדרטה אשר נועדה להנצחה, אלא בשטח שהוכרז על פי פרק זה.

איסורים

(ב) לא יחלל אדם אתר הנצחה או אתר הנצחה ממלכתי ולא יפגע בהם בדרך אחרת כלשהי.

53. (א) על אתר הנצחה ואתר הנצחה ממלכתי שהוכרזו ככאלה לפני תחילתו של חוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, תשנ"ב-1992 (להלן – חוק הגנים תשנ"ב),

החלת הוראות

ימשיכו לחול הוראות חוק גנים לאומיים, שמורות טבע ואתרי האומ, תשכ"ג-1963 (להלן - חוק הגנים תשכ"ג).

(ב) על אתר הנצחה כאמור בסעיף קטן (א), אשר הוקם לפני תחילתו של חוק הגנים תשנ"ב, יחולו הוראות חוק הגנים תשכ"ג בכל הנוגע לאחזקתו והמדינה לא תישא בהוצאות להקמתו.

פרק שמיני: עונשין וסמכויות אכיפה

54. היה למנהל יסוד סביר להניח כי בשמורת טבע או בגן לאומי נגרמת פגיעה, כאמור בסעיף 30(ד), או כי קיימת הסתברות גבוהה שתיגרם פגיעה כאמור, ללא היתר בכתב שנתן המנהל, או שלא בהתאם להיתר, רשאי הוא לצוות בכתב, על מי שיש לו יסוד סביר להניח כי הוא אחראי להתנהגות הגורמת או העלולה לגרום לפגיעה, להפסיק מיד את הפגיעה (להלן - צו הפסקת פגיעה) או את ההתנהגות העלולה לגרום לפגיעה (להלן - צו מניעת פגיעה), וכן רשאי הוא לתת הוראה אחרת הנראית לו דרושה בנסיבות הענין, כדי להביא להפסקת הפגיעה או למניעת הפגיעה.

צווי הפסקת פגיעה או מניעת פגיעה

55. (א) היה למנהל יסוד סביר להניח כי בשמורת טבע או בגן לאומי מתבצעת פעולה הטעונה רישוי או היתר לפי כל דין, למעט לפי חוק התכנון, ללא רישוי או היתר כנדרש או בניגוד להם, רשאי הוא להוציא צו הפסקה מינהלי, למי שאחראי לביצוע הפעולה או למי שבא מטעמו, ולהורות לו להפסיק מיד את הפעולה (להלן - צו הפסקה מינהלי).

צו הפסקה מינהלי

(ב) לענין עבודת בניה המתבצעת בשמורת טבע או בגן לאומי בלי היתר לפי חוק התכנון או בסטיה מהיתר או מתכנית, רשאי המנהל לפעול בהתאם לסמכויות המוקנות לו בסעיף 224 לחוק התכנון.

(ג) לא יוציא המנהל צו הפסקה מינהלי כאמור בסעיף קטן (א), אלא לאחר שעברו 10 ימים מהיום שבו הוא הודיע לרשות המוסמכת הנוגעת בדבר לפי כל דין לענין הרישוי או ההיתר, על כוונתו להוציא צו הפסקה מינהלי, והרשות לא נקטה צעדים ממשניים על פי סמכויותיה להפסקת הפעולה.

56. (א) הוראות סעיפים 21 ו-22 לחוק רישוי עסקים, תשכ"ח-1968, יחולו, בשינויים המחויבים, על צו הפסקת פגיעה, על צו מניעת פגיעה ועל צו הפסקה מינהלי.

דין צווים וסייג

(ב) הוראות סעיפים 54 ו-55 לא יחולו על חפירת הצלה כהגדרתה בסעיף 30(ג).

57. (א) העובר על הוראה מהוראות סעיפים 25, 33(ג) או (ד), 40 או 52(ב), או העובר על הוראות סעיף 30(ד) וגורם בפגיעתו נזק חמור או בלתי הפיך, דינו - מאסר שלוש שנים.

עונשין

(ב) העובר על הוראות סעיף 30(ד), או על תקנות או כללים שנבקעו לפי סעיפים 18, 33(ב), 49(ד) ו-66 או על תנאי מתנאי רשיון או היתר שניתנו על פיהם, דינו - מאסר שישה חודשים.

(ב1) (1) העושה מאחת מאלה, דינו - מאסר שישה חודשים או קנס כאמור בסעיף 61(א3) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (בחוק זה - חוק העונשין):

(תיקון מס' 9)
תשנ"א-2010

(א) פוגע בסימון של שטח בתחום מוגן שנעשה לפי סעיף 36(ג);

(ב) נוהג ברכב בתחום מוגן בניגוד לסעיף 36ג, ובלבד שהוא סומן כאמור בסעיף 36(ג);

(2) העובר עבירה לפי פסקה (1) וגורם בכך לפגיעה בערך מוגן, דינו - מאסר שישה חודשים או כפל הקנס כאמור בסעיף 61(א4) לחוק העונשין; לענין זה, "פגיעה" - כהגדרתה בסעיף 33(ה);

(3) עבירה לפי סעיף קטן זה היא עבירה מסוג העבירות של אחריות קפידה;

(4) על עבירה לפי סעיף קטן זה יחולו הוראות סעיפים 27 ו-27ב לפקודת התעבורה, בשינויים המחויבים.

(ג) מי שאינו מקיים צו לפי סעיפים 54 או 55, דינו - מאסר שנתיים.

(ד) מי שהקים אנדרטה בניגוד לסעיף 52(א), דינו - מאסר שישה חודשים.

(ה) העובר על תקנות לפי סעיף 9, לענין אגרות כניסה ושירותים, או לפי סעיף 36, דינו -

קנס.

(ו) היתה עבירה כאמור בסעיף קטן (א) עבירה נמשכת, רשאי בית המשפט להטיל קנס נוסף כאמור בסעיף 61(ג) לחוק העונשין, תשל"ז-1977, או מאסר נוסף של שבעה ימים, לכל יום שבו נמשכת העבירה, וזאת מן היום שבו קיבל הנאשם הודעה בכתב מהרשות על ביצוע אותה עבירה או מיום הרשעתו בדין, הכל לפי המועד המוקדם יותר.

(ז) לבית משפט שהרשיע אדם בעבירה לפי סעיף קטן (ב) יהיו הסמכויות הנתונות לבית המשפט לפי סעיף 11 לחוק שמירת הסביבה החופית.

(תיקון מס' 9)
תשע"א-2010

57א. (א) השר, בהסכמת שר המשפטים ובאישור ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת, רשאי להכריז, בצו שיפורסם ברשומות, על עבירה לפי חוק זה כעל עבירת קנס; הוראות סעיף 221(ד) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (בחוק זה – חוק סדר הדין הפלילי), לא יחולו לעניין הכרזה על עבירת קנס לפי סעיף קטן זה.

עבירות קנס
(תיקון מס' 9)
תשע"א-2010

(ב) על אף הוראות סעיף 221(ב) לחוק סדר הדין הפלילי רשאי השר, בהסכמת שר המשפטים, לקבוע שיעור קנס העולה על סכום הקנס הקבוע בסעיף האמור לעבירה לפי חוק זה שנקבעה כעבירת קנס, וכן לעבירת קנס חוזרת, נוספת או נמשכת שעבר אותו אדם, או בהתחשב בסוג העבירה ובנסיבות ביצועה, ובלבד שסכום הקנס לא יעלה על עשרה אחוזים מסכום הקנס המרבי הקבוע לאותה עבירה.

58. (א) המנהל רשאי למנות, מבין עובדי הרשות, פקחים לצורך ביצוע תפקידי הרשות לפי חוק זה.

מינוי פקחים

(ב) לא יתמנה פקח כאמור אלא אם כן התקיימו שניים אלה:

(1) משטרת ישראל לא הודיעה, תוך חודש מפנייתו של הרשות אליה, כי היא מתנגדת למינויו מטעמים של בטחון הציבור;

(2) הוא קיבל הכשרה מתאימה, כפי שנקבעה בין המנהל ובין משטרת ישראל.

59. (א) הסמכויות המסורות לשוטרי לפי סעיף 32 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], תשכ"ט-1969 (בסעיף זה – הפקודה), ולפי סעיפים 23(א), (2), (3) ו-(ב), 67, 69 ו-71(א) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), תשנ"ו-1996 (להלן – חוק סמכויות אכיפה – מעצרים), והסמכויות המסורות לקצין משטרה לפי סעיפים 2 ו-3 לפקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות), יהיו גם לפקח לגבי עבירות על חוק זה ועל התקנות והכללים לפיו, והוראות החיקוקים האמורים יחולו על מעצר, חיפוש, תפיסת חפצים וחקירה הנערכים על ידיו, כאילו נערכו בידי שוטר או קצין משטרה, לפי הענין.

הענקת סמכויות שוטרי
לפקחים

(ב) מבלי לגרוע מהאמור בסעיף קטן (א) –

(1) תהיה לפקח, שהוסמך במיוחד לכך על ידי היועץ המשפטי לממשלה, הסמכות של שוטר לפי סעיף 15 לחוק סמכויות אכיפה – מעצרים, וכן הסמכות לבקש משופט צו חיפוש ולערוך חיפוש כאמור בסעיפים 23 ו-24 לפקודה;

(2) תהיה לפקח סמכות חיפוש ללא צו שופט, על גופו של אדם, בכליו, בכלי רכב, בכלי שיט, בכלי טיס ובמקום אחר שאינו משמש למגורים, אם יש לו חשד סביר שאדם עבר לפניו או זה מקרוב עבירה של החזקת ערך טבע מוגן שלא כדין או עבירה של החזקת ערך טבע שלא כדין שנלקח משמורת טבע.

(ג) הוראות סעיפים 33 עד 42 לפקודה יחולו גם על תפיסת חפצים על ידי פקח, מכוח סמכותו לפי סעיף קטן (א), וכל מקום בהוראות אלה שבו נאמר "שוטר", "קצין משטרה בדרגת מפקח משנה או בדרגה גבוהה מזו" ו"משטרה", ייקרא כאילו נאמר בו "פקח", "המנהל" או "הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים", לפי הענין.

(ד) מבלי לגרוע מהאמור בסעיף קטן (ג), פקח שתפס ערך טבע שבחזקת אדם שלא כדין, רשאי להחזירו לטבע, או להשמידו אם ערך הטבע אינו חי או אם אין סיכוי להמשך התפתחותו הטבעית.

(17) לעניין עבירה על סעיף 57(ב), יהיו לפקח גם הסמכויות הנתונות למפקח לפי סעיף 12(ה) לחוק שמירת הסביבה החופית, בשינויים המחויבים.

(תיקון מס' 9)
תשע"א-2010

- (ה) האמור בסעיף זה לא יחול על פקח הממלא תפקיד שהוטל עליו מכוח סעיף 60.
60. (א) רשות מרשויות המדינה באישורו השר הממונה על ביצוע החוק שמכוחו היא פועלת, ורשות מקומית - באישורו שר הפנים, רשאית למנות פקח כאמור בסעיף 58, בהסכמת השר, לבצע תפקידי פיקוח ואכיפת כל חיקוק המוטלים על פי כל דין על הרשות הממנה, לפי החוקים המפורטים בתוספת לחוק זה; הודעה על מינוי לפי סעיף זה תפורסם ברשומות.
- (ב) לא ימונה פקח כאמור בסעיף קטן (א) אלא אם כן הדבר עולה בקנה אחד עם תפקידיה של הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים.
- (ג) בביצוע תפקיד לפי סעיף קטן (א), יפעל הפקח על פי הנחיות הרשות הממנה, כפי שיינתנו לרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים, ויהיו לו בקשר לכך סמכויות האכיפה והפיקוח הנתונות לו לפי החיקוק שמכוחו מונה.
- (ד) הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים תהיה רשאית לעשות את כל הפעולות המינהליות, הדרושות לשם ביצוע פעולות האכיפה והפיקוח לפי סעיף זה.
- (ה) השר רשאי, בהסכמת השר הממונה על ביצוע החוק שבו מדובר, ובאישור ועדת הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת, לשנות את התוספת.
- פרק תשיעי: הוראות שונות**
61. לענין חוק זה, דין מקרקעי המדינה כדין כל מקרקעין אחרים.
62. (א) לענין הוראות סעיפים 3 ו-4 לחוק הנזיקין האזרחיים (אחריות המדינה), תשי"ב-1952, דין הרשות כדין המדינה.
- (ב) הרשות תהיה פטורה מארנונה, המוטלת בקשר למקרקעין שהוכרזו כגן לאומי, שמורת טבע או אתר לאומי; ואולם פטור כאמור לא יחול לגבי מבנים בתחומי גן לאומי, שמורת טבע או אתר לאומי, אם הם משמשים למטרות מסחריות ושירותים, זולת שירותים הניתנים לקהל ללא תשלום מיוחד; לענין זה לא יראו אגרת כניסה לאתר כתשלום מיוחד.
63. על עובדי הרשות יחולו החוקים המפורטים להלן, כאילו היו עובדי המדינה –
- (1) חוק שירות המדינה (משמעת), תשכ"ג-1963, למעט סעיפים 19 עד 30, בשינויים האלה:
- (א) בכל מקום שבו נאמר "השר" יבוא "השר לאיכות הסביבה";
- (ב) בכל מקום שבו נאמר "המנהל הכללי" יבוא "המנהל";
- (ג) בכל מקום שבו מדובר בעובד המדינה, אף עובד הרשות במשמע;
- (ד) בכל מקום שבו מדובר באוצר המדינה, יראו כאילו נאמר "קופת הרשות";
- (2) חוק שירות הציבור (מתנות), תש"ם-1979.
64. חוק זה אינו בא לפגוע בהוראות חוק העתיקות וחוק התכנון.
65. (א) השר ממונה על ביצוע חוק זה, בכל הנוגע לגנים לאומיים ולשמורות טבע, ובכלל זה לערכי טבע, ולאתרים לאומיים.
- (ב) שר הפנים ממונה על ביצוע חוק זה, בכל הנוגע לייעוד שטחים, להכרזות ולהוראות האחרות שבתחום סמכותו.
- (ג) שר הבטחון ושר הפנים ממונים על ביצוע חוק זה, בכל הנוגע לאתרי הנצחה, כל אחד בתחום סמכותו.
66. השר, שר הפנים ושר הבטחון, כל אחד בתחום סמכותו, רשאים להתקין תקנות לביצוע חוק זה.
67. חוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, תשנ"ב-1992 - בטל.
68. בחוק רשות העתיקות, תשמ"ט-1989, כנוסחו ערב תחילתו של חוק זה, בסעיף 5(ג) –
- (1) במקום "על ידי רשות הגנים הלאומיים או רשות שמורות הטבע, לפי הענין" יבוא "על ידי הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים";

(2) במקום הסיפה החל במילים "רשות הגנים הלאומיים" יבוא "הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים" - כהגדרתם בחוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, תשנ"ח-1998.

69. בחוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965, כנוסחו ערב תחילתו של חוק זה –

(1) בסעיף 2(ב), במקום פסקה (5) יבוא:

"(5) מנהל הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים או נציגו;"

(2) סעיף 158 - בטל;

(3) בסעיף 224, אחרי "או על ידי יושב ראש הועדה המקומית" יבוא "ובתחום גן לאומי או שמורת טבע כהגדרתם בחוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, תשנ"ח-1998, גם למנהל כמשמעותו בחוק האמור".

70. בחוק להגנת חיית הבר, תשט"ו-1955, כנוסחו ערב תחילתו של חוק זה –

(1) בסעיף 1, במקום ההגדרה "רשות שמורות הטבע" יבוא:

"הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים" - הרשות שהוקמה על פי סעיף 3 לחוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, תשנ"ח-1998;"

(2) בסעיף 11 –

(א) בסעיף קטן (א), במקום "סעיף 23(א)(1), (2), (3), (5)(ד) ו-(ב) וסעיף 67" יבוא "לפי סעיפים 23(א)(1), (2), (3), (5)(ד) ו-(ב), 67, 69 ו-71(א)";

(ב) בסעיף קטן (ב), במקום "מנהל רשות שמורות הטבע" יבוא "מנהל הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים", ובמקום "רשות שמורות הטבע" יבוא "הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים";

(3) בסעיף 15, בכל מקום, במקום "רשות שמורות הטבע" יבוא "הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים";

(4) בסעיף 16א, בכל מקום, במקום "רשות שמורות הטבע" יבוא "הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים".

פרק עשירי: הוראות מעבר

71. בפרק זה, "רשות הגנים הלאומיים" ו"רשות שמורות הטבע" - כהגדרתם בחוק הגנים תשנ"ב.

72. מי שמונה לפקח על ידי מנהל רשות הגנים הלאומיים או על ידי מנהל רשות שמורות הטבע ערב תחילתו של חוק זה, יראוהו כאילו מונה לפקח, לפי חוק זה, על ידי מנהל הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים.

73. (א) מי שהיה עובד רשות הגנים הלאומיים או עובד רשות שמורות הטבע ערב תחילתו של חוק זה, יהיה עובד הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים מיום תחילתו של חוק זה.

(ב) על אף האמור בכל דין, ובכפוף להוראות סעיף קטן (ג), לא יהיה עובד רשות הגנים הלאומיים או עובד רשות שמורות הטבע, שנהיה לעובד הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים, מכוח סעיף קטן (א), זכאי להטבות פרישה בשל המעבר לרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים.

(ג) (1) כל הזכויות, תנאי העבודה והתניות והליכים ליישוב חילוקי דעות שהיו לעובד רשות הגנים הלאומיים או לעובד רשות שמורות הטבע, ערב תחילתו של חוק זה, לרבות הזכויות הנובעות עקב פיטורין או התפטרות, יישמרו לו, ויראו אותן כזכויות הנובעות מעבודתו ברשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים;

(2) על אף האמור בפסקה (1), נחתם הסכם כאמור בסעיף 20(ב) המסדיר את שכרם ותנאי עבודתם של מי שנהיו לעובדי הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים מכוח הוראות סעיף קטן (א), יחולו הוראות ההסכם, ומשנחתם ההסכם לא יחולו הוראות פסקה (1).

74. עם תחילתו של חוק זה יחולו הוראות אלה:

(1) נכסי רשות הגנים הלאומיים ונכסי רשות שמורות הטבע יראו אותם כנכסים של הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים; לענין סעיף זה, "נכסים" - מקרקעין, מיטלטלין, זכויות וטובות הנאה, חובות והתחייבויות, התקשרויות או עסקאות מכל סוג שהוא;

(2) כל תביעה שהיתה תלויה ועומדת ערב תחילתו של חוק זה של רשות שמורות הטבע או של רשות הגנים הלאומיים, או נגדן, לפי הענין, וכן כל עילה לתביעה כאמור שהיתה קיימת באותה עת, יוסיפו לעמוד בתוקפן ויראו אותן כאילו הן של הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים או נגדה, לפי הענין.

75. כל הסכומים שתוקצבו בחוק התקציב לשנת הכספים 1998 לפעולות רשות הגנים הלאומיים ורשות שמורות הטבע, ושלא הוצאו עד יום תחילתו של חוק זה, יראו אותם כאילו תוקצבו לרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים.

הוראות מעבר לענין תקציב

76. רואים את המועצה להנצחה שהוקמה על פי חוק הגנים תשנ"ב, כאילו מונתה לפי חוק זה.

המועצה להנצחה

77. כל סמכות או זכות הנתונים לפי כל חיקוק לרשות שמורות הטבע או לרשות הגנים הלאומיים, למנהל רשות שמורות הטבע או למנהל רשות הגנים הלאומיים, או למועצה לגנים לאומיים, שמורות טבע ואתרים לאומיים, כמשמעותם בחוק הגנים תשנ"ב, וכל חובה המוטלת עליהם, נתונים או מוטלים, לפי הענין, מיום תחילתו של חוק זה, לרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים, למנהל הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים ולמועצה לגנים לאומיים, שמורות טבע ואתרים לאומיים, כמשמעותם לפי חוק זה, בהתאמה.

הקניית סמכויות

78. תחילתו של חוק זה ביום י"ט בשבט תשנ"ח (15 בפברואר 1998); ואולם לא יועמד אדם לדין בשל עבירה או בשל אי קיום צו, כמפורט להלן, בתקופה שבין יום תחילתו של חוק זה לבין יום פרסומו -

תחילה וסייג לגבי העמדה לדין

(1) עבירה על הוראה מהוראות סעיפים 25 או 30(ד) לחוק זה;

(2) עבירה על תקנות או כללים שנקבעו לפי סעיף 71 לחוק הגנים תשנ"ב, או לפי סעיף 66 לחוק זה, או על תנאי מתנאי רשיון או היתר שניתנו לפיהם;

(3) אי קיום צו לפי סעיפים 54 או 55 לחוק זה.

79. חוק זה יפורסם תוך 15 ימים מיום קבלתו בכנסת.

פרסום

תוספת

(סעיפים 6(5) ו-60)

1. חוק המקרקעין, תשכ"ט-1969, בכל הנוגע למקרקעי ציבור כהגדרתם בסעיף 107 לחוק המקרקעין.
2. חוק מקרקעי ציבור (סילוק פולשים), תשמ"א-1981.
3. חוק ההתיישבות החקלאית (סייגים לשימוש בקרקע חקלאית ובמים), תשכ"ז-1967.
4. תקנות ההגנה (שעת חירום), 1945, לענין מניעת כניסה לשטח סגור או פינוי ממנו.
5. חוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965.
6. חוק הדרכים (שילוט), תשכ"ו-1966.
7. פקודת המכרות.
8. חוק הגנת הצומח (נזקי עצים), תשי"א-1950.
9. פקודת הכלבת.
10. פקודת הדיג.
11. פקודת הרועים (מתן רשיונות), 1946.
12. חוק המים, תשי"ט-1959.
13. חוק למניעת שריפות בשדות, תשי"א-1949.
14. חוק הגנת הצומח, תשט"ז-1956.

15. חוק רישוי עסקים, תשכ"ח-1968, בכל הנוגע למטרות המנויות בסעיף 1(א)(1) ו-(4) לחוק רישוי עסקים, למעט לענין שירותי כבאות.
16. חוק שמירת הנקיון, תשמ"ד-1984.
17. פקודת היערות.
18. פקודת מניעת זיהום מי ים בשמן [נוסח חדש], תש"ם-1980.
19. חוק למניעת זיהום הים (הטלת פסולת), תשמ"ג-1983.
20. חוק למניעת מפגעים, תשכ"א-1961.
- 20א. חוק אוויר נקי, התשס"ח-2008.
21. חוק הניקוז וההגנה מפני שטפונות, תשי"ח-1957.
22. פקודת מחלות בעלי חיים [נוסח חדש], תשמ"ה-1985 - לענין תקנות מחלות בעלי חיים (רישום, סימון והובלה של בקר), תשל"ו-1976, תקנות מחלות בעלי חיים (סימון צאן), תשל"ט-1978, ותקנות מחלות בעלי חיים (הסדרת תנועת בעלי חיים בישראל), תשמ"ב-1982.
23. חוק למניעת זיהום הים ממקורות יבשתיים, תשמ"ח-1988.
24. חוק החומרים המסוכנים, תשנ"ג-1993.
25. פקודת בריאות העם, 1940.
26. חוק הרשויות המקומיות (ביוב), תשכ"ב-1962.
27. חוק רשויות נחלים ומעיינות, תשכ"ה-1965.
28. פקודת בריאות הציבור (מזון) [נוסח חדש], תשמ"ג-1983.
29. חוק שמירת הסביבה החופית, התשס"ד-2004.

(תיקון מס' 6)
תשס"ח-2008

(תיקון מס' 9)
תשס"א-2010

יצחק מרדכי
שר הבטחון

אליהו סויסה
שר הפנים

רפאל איתן
השר לאיכות הסביבה

בנימין נתניהו
ראש הממשלה

דן תיכון
יושב ראש הכנסת

עזר ויצמן
נשיא המדינה

[הודעה למנויים על עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו - הקש כאן](#)